

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Triumphvs Sacer Sanctorvm

Halloix, Pierre

Antverpiæ, 1617

Cap. 13. A D. Amati ad tempium Societatis Iesu institutæ supplicationis
ordo & series.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44013

CAPVT XIII.

*A. D. Amati ad Templum Societatis IESV
instituta supplicationis ordo & series.*

DIEM ante idus Iulij negotijs & iuri dicūdo aliàs permissū, R^{mus.} Atrebatensis Episcopus, SS. TERENCENTIANO & Socio Martyribus saltem dimidiatū, in vrbe Duacensi, respectu præsertim supplicationis, esse iussit: sed vrbs ipsa pijs assueta semper addere potiùs quàm detrachere institutis, non vt festum modò habuit, sed vt festissimum coluit: nec dimidiatū dumtaxat, sed totum ac solidū cultui Martyrum, potissimā saltem sui parte, dedicauit: & quidem tantā mortaliū ad venerāda altaria vltro, citròq; cursantium multitudine, vt si turbam hominum per vias hodie attenderes; annuas nundinas diceres: Si fluxū ad ædes sacras; Pascha, aut Natalitia: si cultum, ornatúsq; vicorū; non vrbs prima, alteraūe encænia; non optatæ pacificationis cū vicinis Regibus hilaria hilarissima: non Regum, Imperatorumūe iunctos vno eodemq; die aduentus: sed nouū quidpiam istis omnibus longè maius, velut lætissimum de inuictis hostibus, ob inexpectatam illustrem victoriam, plenum opimis spolijs triumphum.

Adeo

Adeò numquam magis incaluisse ciuium studia in opus aliquod, siue amoris, siue pietatis, exstat recordatio. Nondum erat processio, & viæ à templo ad templū procedentibus erant confertissimæ. Nubilum aliquantisper cælum fuit, & raræ guttæ multis pluuiam timentibus deciderūt: sed neq; moram aut impedimentū apparatus attulerunt, & priusquam in publicū exiretur, cæli facies suda fuit, & nec æstu feruida, vt artus liquefierent: nec intemperie humida, vt languerent. Quare conuenerūt sub horam octauam ad Diui Amati omnes religiosæ huius vrbs familiæ: & quicumq; ex utrôq; tam sacro, quàm ciuili ordine, ad pompam & comitatum facturi erant: fuisq; inibi ad Deum diuôsq; precibus, postquam sacra mysteria (quibus solemni, & præcipuo ritu, siue duplici, vt vocant, officio de S S. Martyribus operati sunt eius ædis Canonici,) peracta fuerunt; tum, quibus ea incumbere cura, adornare vniuersam pompã, accire in destinatas partes vnãquamq; turbam, distribuere membris singulis suos ordines, dare primis signum incessus, secundis ac tertijs sequelæ indicium, cæteris deinceps nutu aut virgâ annuere, atque postremo totum corpus hac serie moueri: Tenebāt principem locum
 è stu-

è studiosis humanarum artium, pueri, pu-
 berésq; scenico habitu, pio tamen, sancto-
 rum T E R E N T I A N I, & socij illustrem
 in fidei certamine victoriam, triūphumq;
 repræsentantes. Erant ij numero ferè sep-
 tuaginta, & bonam partem equites. Quo-
 rum primi in veste candidâ è bysso, aut
 tenuissimâ carbaso resplendebant: alij to-
 gis cæruleis, quas bracteata modicis cer-
 tîsq; interuallis stellulæ distinguebant, va-
 rietate spectabili oculos feriebant. Atque
 ex his isti lauros, hi gazas & monilia, relata
 de hostibus victoriæ monimenta, præpor-
 tabant. Quibus proximi adequitabant in
 amictu bombycino purpurati Martyres:
 inter quos ij eminebant, quorum sacra-
 tissimæ exuuiæ his aliquot annis proximis
 in Belgium nostrum delatæ sunt: nempe
 S. Victor Insulensium patronus, S. Flo-
 rentius Atrebatensium, S. Seuerinus Va-
 lencenatum, S. Deppa Tornacensium, S.
 Polychronia Dionantensium: quibus sin-
 gulis singuli socij in terris quidem inno-
 minati, in cœlis autem nomine nouo no-
 minatissimi latera cingebāt, omnes capita
 fronde redimiti, omnes victricem laurum
 manu prætendentes. His permisti equites
 alij vario colore ornatūque, multiformia
 classium suarum, in quibus operam Musis
 naua-

nauabant vexilla, seu eloquentiæ, seu poë-
 seos, seu triplicis grammaticæ diuersis di-
 stincta coloribus, & singula byssinis atq;
 pictis imaginibus illustra altè gestabant.
 Ea iam pridem nobilium adolescentū curâ
 & studio in concertationes Palladicas &
 præmia victoriæ scholis suis exhibita li-
 berali animo fuerant. Ducebantur dehinc
 in triumpho gentiles tyranni habitu bar-
 barico, toruis in terram obtutibus & sequi-
 tiam adhuc in ore vultúq; retinentibus.
 Ducebãtur & illa mōstra fortibus Christi
 athleticis semper aduersantia: fames, nudi-
 tas, tribulatio, angustia, persecutio, gla-
 dius, & cætera eius generis, de quibus futu-
 ra postridie declamatio triumphãtem erat
 exhibitura S. T E R E N T I A N V M, & in
 T E R E N T I A N O omnium Christi pu-
 gillum conflictus atq; palmas viuo colore
 expressura. Trahebantur ergò ante S. T E-
 R E N T I A N I currum ista malæ fortunæ,
 seu dæmonis potius, ludibria. Erat autem
 currus ipse, qualis ferè pingitur triũphan-
 tium, à fronte apertus & liber, ternis in-
 trorsum gradibus assurgens, rotis radijsq;
 variè picturatis diuersicolor, inauratis cir-
 cumquãq; tapetijs effulgēs: quæ quattuor
 equi generosissimi & fluentibus, ex ephip-
 pijs, Tyrij coloris indumentis, aureo stel-
 lula-

lula-

lularum passim micantium agmine oculos præstringētibus, nobilissimè phalerati ductabant: ipse S. T E R E N T I A N V S cum Socio martyre summo in fastigio sublimes & laureati cū trabeis è telâ argenteâ figuris & coloribus variâ confidebant: quos stipabant eodem in curru sui Angeli olim in vitæ certaminibus duces & auxiliarij: nunc coronas victoriæ martyrum testes gratulabundi deferentes. Ponè currum, manu ducebantur nullo sessore equi victores, frenis, ephippijs, phaleris, auro, serico, opere Phrygio nitentibus superbi & gloriosi. Hos subsequebatur plenum maiestatis agmen: Throni, Dominationes, virtutes, Principatus, in equis omnes generosis & vestibus splendidis, sed diuersis. Nam alij rubris, alij candidis resplendebant. Imò nonnullos totus Imperatorum habitus insigniebat. Atque hæc fuit sacræ pompæ frons in primis conspicua atque illustre principium: cuius splendore ad pietatem & Diuorum gloriam egregiè comparato, multos accepi internâ quadam religione ac deuotione fuisse perfusos. Huic igitur insigni principio, & aureis, vt Pindaricè loquar, columnis, modico propinqua interuallo cætera iuuentus Aquincinctini gymnasij, flos litterarum, probæ
insti-

institutionis decus, optima virtutum semētis, tam qui è quinis studiorum humaniorum classibus, quàm qui è quadruplici Lyceo (sunt enim in hoc Societatis Collegio quaternæ philosophorum scholæ, octonis vtentes philosophiæ magistris) cuncti cum tedis ac facibus geminato ordine succedentes, nec magis ardentibus luminum, suorum flammis, quàm præstabili animorum pietate atque modestiâ indigenis notâ, alienigenis admirandâ longè latèque collucebant. Hoc insigne tam puerum quàm impuberū agmen, Sodalitij Parthenij ciues, vt maiore natu, sic solidiori virtute clari, maturo gradu subsequabantur, & cerâ item purâ colluminabant. Exinde sacer R R. Patrum Capuccinorum ordo cum solitâ mentis terrenorum contemtrici submissione prodibat tacitè precabundus: post quem gradiebatur lectissimus musicorum chorus, hymnos varios in martyrum laudes pio suauiq; concentu modulantium. His Religiosi Societatis IESV lineis candidis super togâ amicti, & virgineis facibus dextras armati magno sanè numero, ob fixū in hoc Duacensi Collegio Theologiæ Philosophiæq; Seminarium, proximi subibant, quàm ore taciti, tam mente meditabundi. Quorum comi-

nus

nus vestigijs insiltebāt R.R. Patres Franciscani, quos vulgus Cordigeros appellat, magno quoque ipsi numero, sed animi affectu & pietatis sensu itē magno. In quorum passibus præclara R.R. Patrum Dominicanorum familia propinquo gradu se ferebat, grauiter modesta & modestè grauis. Postremò denique è Religiosis loco venerabiles Trinitarij veniebāt, viri Christianis à Turcâ aut Persâ aut Tartaro redimendis vnicè deuoti, & crucis, quam in animo colant, in veste candidâ indicium præferentes: quorū redemptas, & reductas ex vnguibus barbaricis prædas Christiani generis ac nominis, duce ipso R. Patre Prouinciali aliquot ante annos hîc Duaci vidimus. Hasce omnes arctioribus Christo vinculis adstrictas cohortes, primò inferior clerus, deinde paræciarum vrbis Pastores, tum admodum venerandi vtriúsq; sacre ædis, tam D. Amati, quàm D. Petri Canonici, tanquam nouum candidatorum agmen ætate & dignitate in primis reuerendum, congruentissimâ serie excipiebāt. Quare horum medio ipsa S S. Martyrum preciosa feretra, partim ab ipsis, partim à Patribus Societatis senioribus aut Rectoribus (stipabant enim ea ex horū numero circiter viceni, siue ad illuminandum face instructi,

instructi, siue ad succollandū stolā induti) ab altari ad altare per vices portabantur. Præcinebant porro ex utrôq; Canonicoꝝ Collegio cantorū chori, iam hi, iā illi, partitis ex æquo vicibus, vt nimirū pro occurrenti stationū diuersitate (ne qua viæ pars festo cātu vacaret) variatis vocibus & vicibus mutuâ atq; laudabili æmulatione alij alijs succederent. A secundo feretro, quod erat S. TERENTIANI, exiguâq; ab altero, vbi Socij corpus erat, intercapedine disiunctum, nemo propius quàm R^{mus}. Antistes aberat, qui veste pontificiâ, & sacerdotali angustus comitatu, tantum non ipsa corpora, quæ proximè in oculis erant, attingebat. Ab eo secundus instabat cum suis viæ præductoribus, quos bedellos vocant, Magnificus Rector Vniuersitatis, & cum eo vnâ eiusdem Academiae, siue Eximij Theologiæ, siue Clarissimi Iuris & Legum, siue Expertissimi Medicinæ Doctores, eoque omnes quo eiusmodi publicis in cætibus solent, habitu cultuq;. Tertio loco incedebant Duacensis territorij (Gubernantiam hîc vocant) Magistratus. Iam ipsius vrbis Senatus vniuersus in togis Curialibus, omnis pompæ, de quâ officio & beneficio optimè omnium erat meritus, velut aurea coronis, prælatis

130 TRIUMPHVS SACER
ardentibus tedis ardentio rem suam in SS.
Martyres animum testabatur, & testatio-
rem quoque totus ille, qui cōsequebatur,
populus Magistratui suo moribus & pie-
tate conformis honorificè comitando fa-
ciebar. Hic ordo, hæc series processio-
nis fuit. Jam stationes & breuiculæ quieti aræ
structiles iustis inter se spatijs discrimina-
tæ, prout nobis in viâ occurrent, descri-
bentur.

CAPVT XIII.

*Statio apud R.R. P.P. Dominicanos, &
inde ad forum vsque progressus.*

PRIMA quæ occurrit à Diui A-
mati forum versus tendentibus
statio, contra P.P. Dominicano-
rum ædem sita erat. Ad quã dum
adimus, ecce audiri & post & ante & inter
pompani è summis turribus, simul Diui A-
mati, simul Dominicanorū, sed præcipuè
domus Senatoriæ (nam inde spectari des-
cendens à Diui Amati processio poterat)
campanarum multifonarū, maximè tubis
tibijsq; à Curia fastigio intercurrentibus,
gratissima auribus melodia. Nec immora-
mur tamen, sed progredimur; paululumq;
progressi prospicimus à fronte quidem e-
gregiè structum & speciosè instructū ta-
ber-